NO: 4

~~75~~?
juli 74

Mededelingenblad
Heemkundekring „Peelland"

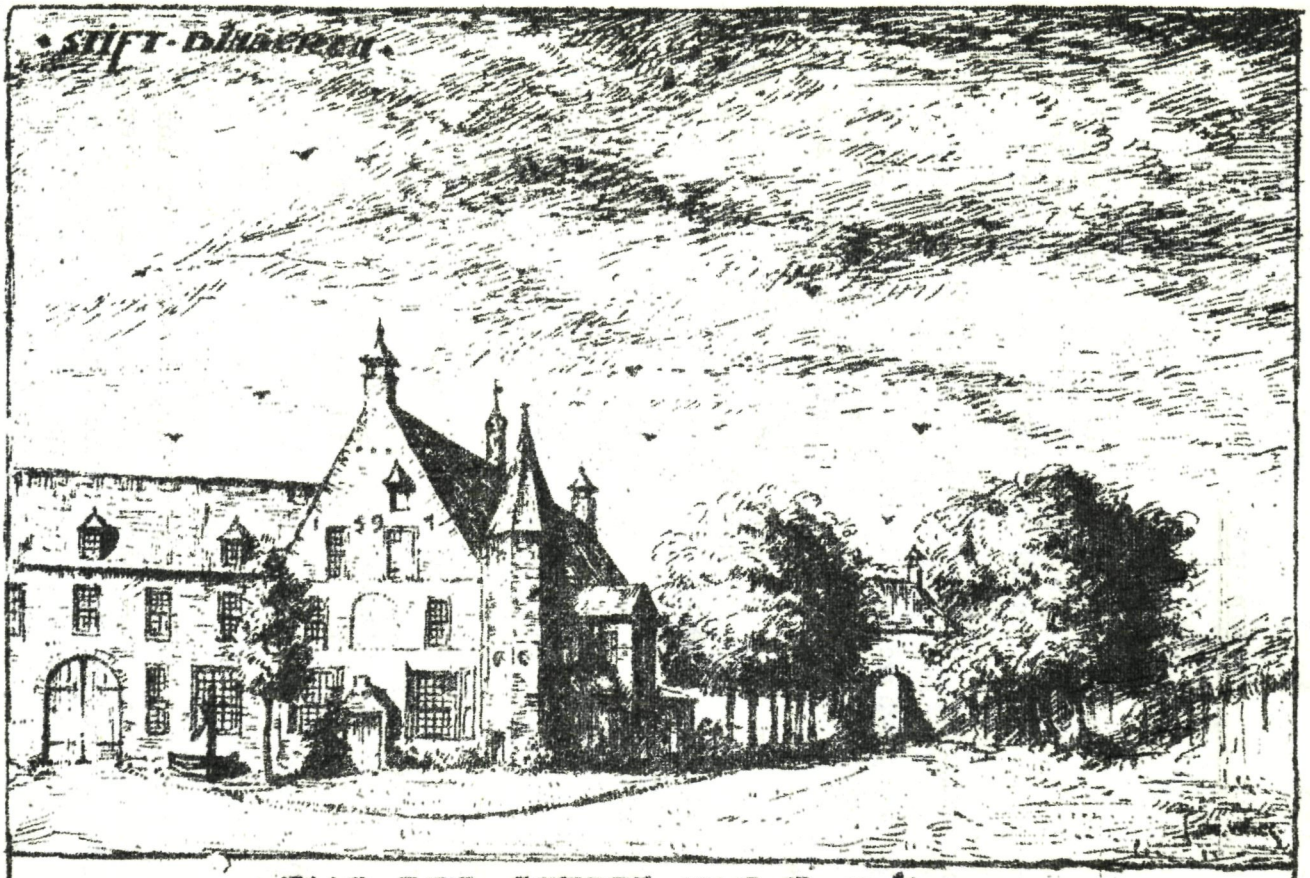

NAAR EEN SCHETS VAN H. SPILMAN

Foto Gemeentelijke Archiefdienst Helmond.

de ABDIJ van BINDEREN.

Ontstaan:

De abdij van Binderen is in de eerste helft van de 13de eeuw (ca. 1240) gesticht door Maria, de dochter van Hertog Hendrik I van Brabant en weduwe van keizer Otto IV van Duitsland.
De legende wil, dat zij, tijdens een verblijf op haar bezittingen in Helmond (die ze geërfd had van haar vader), bij een valkenjacht verdwaalde en in het moeras vlakbij de Aa terecht kwam. Ze zonk langzaam weg in het moeras en in grote angst beloofde ze aan God ter ere van Maria daar ter plaatse een klooster te bouwen als ze gered mocht worden.
Meteen werd haar gebed verhoord en ze kwam weer behouden op vaste grond. Maria zocht nu naar een geschikte plaats voor eén klooster en met behulp van de H. Maagd kwam zij tot een keuze: een zandige hoogte, dicht bij de Aa, die aan de ene zijde omstroomd werd door een smalle zijarm van deze rivier. Deze grond kocht zij van Henric Bensdorp van Kemenade en werd later eigendom van het klooster.
Het klooster dat op dit eilandje kwam te liggen (en dus geen muren nodig had om zich te beschermen) kreeg de naam "Binderen".
Dit zou plaats hebben gehad in 1231 maar in officiële stukken wordt een latere datum opgegeven.
In een akte van 4 september 1238 geeft Hendrik II van Brabant kennis van het feit dat hij aan zijn zuster, de ex-keizerin Maria, heeft toegestaan om op Binderen een Cisterciënser vrouwenklooster te bouwen en dat hij de daarin te plaatsen kloosterlingen en de plaats zelf met al haar bijbehorigheden onder zijn bescherming neemt.
Op 19 oktober 1240 hechtte Robertus, bisschop van Luik, zijn goedkeuring aan het plan van Maria om een Cisterciënser-klooster te stichten. Deze goedkeuring werd twee dagen later door het kapittel van St. Lambertus te Luik bekrachtigd.
Op 22 juni 1246 werd de abdij onder de geestelijke leiding

van de mannenabdij van Villers gesteld door Paus Innocentius IV en werd de abdij van Binderen in de orde van de Cisterciënsers ingelijfd. Waarschijnlijk zijn toen ook twaalf zusters van elders naar Binderen gekomen.

De reden waarom Maria een Cisterciënserklooster liet bouwen is eenvoudig: rond 1230was er in West-Europa n.l. een sterke opleving van het godsdienstig leven merkbaar, die zich vooral demonstreerde in de stichting en sterke uitbreiding van verschillende kloosterorden, voornamelijk die der Cisterciënsers. Adel en vorsten beijverden zich om op hun gronden, als blijk van dankbaarheid voor lijfsbehoud of redding uit grote gevaren, of ook wel uit zuiver godsdienstige overtuiging, een klooster te stichten. Bijna al die kloosters werden onder buitengewone bescherming van de H. Maagd gesteld.
Zo weten we b.v. dat in 1231 door de latere Hendrik II een Cisterciënserklooster is gesticht in Valduc te Leuven. Het is dus begrijpelijk dat in die tijd ex-keizerin Maria de gelofte deed een Cisterciënserklooster te stichten als zij gered zou worden.

Naam:

Het klooster kreeg de naam "Locus Imperatricis" (plaats van de keizerin) maar werd meestal "Binderen" genoemd.
Er zijn verschillende gissingen gedaan naar de naam "Binderen":

1. Binderen zou haar naam ontlenen aan de ligging BINNEN DER AA.
2. De naam is afkomstig van de uitroep van de keizerin. Toen zij in het moeras zonk riep zij n.l. "ik bin d'r in".

Deze gissingen zijn echter onjuist omdat het goed waarop het klooster in de 13de eeuw werd gesticht, reeds vóór die tijd "Bijnderen" droeg.

Wapen van de abdij:

De abdij was toegewijd aan de H. Maagd Maria, Lelie der doornen. Zij voerde in haar wapen, waarmee belangrijke brieven gezegeld werden, het beeld van Onze Lieve Vrouw met het Kindje Jezus, staande met de maansikkel onder haar voeten op een grasveld, waaruit twee rozenstengels opschieten, welke het beeld aan weerszijden omgeven.
De doornen van die rozen doen denken aan de regel van het Hooglied, waar van Maria gezegd wordt dat zij is gelijk een lelie onder de doornen.
De maansikkel duidt erop dat Maria de macht over alles heeft en dat zij niet bekoord wordt door de grootste kwaden.

Bezittingen van de abdij:

Op 29 januari 1244 schonk de ex-keizerin van haar bezittingen twee boerderijen onder Someren en het vruchtgebruik van haar goederen in Arendonk en Tongelre. Zij beschikte dat de goederen, die zij van haar broer Hendrik II had geërfd (de Hazeldonk, de Kerkhof-hoeve, Rut en Vorst, gelegen onder Vlierden) aan de abdij van Binderen zouden komen.
In 1246 legde Maria in een oorkonde vast dat zij aan Binderen de grond heeft geschonken waarop het klooster gelegen is, met de daarbij behorende bezittingen die zij van Hendrik Bensdorp van Kemenade had gekocht. Verder schonk zij twee landgoederen te Someren met bijbehorende akkers, huizen, weiden enz. alsmede het landgoed de Bottel onder Deurne en een moeras en bos nabij het klooster gelegen. Tot de hoeven van het klooster behoorden binnen Helmond op de eerste plaats de hoeve of neerhuize binnen de grachten, die vermoedelijk niet verpacht was, maar door het lekenpersoneel van de abdij bewerkt werd.
Verder de hoeve Oud Kemenade of Groot Kemenade en de Kleine Kemenade, ook wel de hoeve op Bijsterveld geheten. Later behoorden aan de abdij ook nog de Nieuwe Kemenade de Vijfeijken, waarschijnlijk dezelfde als de zogenaamde Pannenhoef, en de Bomenesehoef.

Onder Brouwhuis bezat de abdij nog twee hoeven, de Rijpelenberg geheten en een visvijver. Onder Son bezat zij nog een grote hoeve, Herpenbeek genaamd, onder St. Oedenrode (op Olland) de hoeve In de Busselen of Den Heesakker en de dicht daarbij gelegen Binderse hoeve. Dan blijkt nog, dat de abdis in de 16de eeuw een hoeve verhuurde, "op Boert" geheten, op de Beekse Dobk gelegen.
De toename van deze goederen in de loop der eeuwen is begrijpelijk. De zusters die in het klooster konden worden opgenomen moesten n.l. uit adellijke families komen en voor hun eigen inkomsten zorgen. Ook moesten ze bij hun intreden hun bruidsschat aan het klooster geven.
Het erfaandeel dat zij van hun ouders kregen kwam, waarschijnlijk althans grotendeels, in eigendom van de abdij. De abdij van Binderen had dan ook bezittingen in veel verschillende dorpen. Een sterke vermeerdering van grondbezit kreeg de abdij bij de opheffing van de orde der "Tempelieren" (kruisridders) in 1312. De goederen van deze orde te Rixtel werden verdeeld tussen de Ridders van Maltha en de zusters van Binderen.
In 1259, op haar ziekbed, vroeg Maria haar neef, Hertog Hendrik III van Brabant, het klooster te verdedigen en te beschermen en er voor te zorgen dat de legaten die zij aan de abdij vermaakt had, na haar dood rustig door de abdis en de zusters bezeten zouden kunnen worden.
Zij schonk aan de abdis verschillende kostbaarheden, o.a. een relekwie van het H. Kruis, die zij zelf uit Rome gekregen had. Dit relekwie werd echter gestolen en is nooit meer terecht gekomen.
Wat de zusters deden met het geld dat ze kregen van de opbrengsten van de landerijen en van de bruidsschatten van de nieuwe zusters, is niet duidelijk, maar aangenomen wordt dat het besteed werd aan het onderhoud van het klooster en de bewoners ervan,. Ok werd veel geld weggegeven aan armen, bedelaars en liefdadige instellingen. Bovendien was er geld nodig om misrelekwieën e.d. te kopen (door branden en plunderingen is er nogal veel van verloren gegaan).

Bewoners:

Het bestuur van de abdij (de enige vrouwelijke Cisterciënserabdij in de noordelijke Nederlanden) bestond uit een abdis, een priorin (moest waken over de tucht in het klooster) een tweede priorin (moest de zusters de talrijke ceremonies van de koordienst aanleren), een subpriorin, een bourseres (of boursière) en soms nog een onderbourseres. Verder was er nog een kosteres, een vrouwelijke cantor (voorzangster) en een kelneres (gastenzuster- de Cisterciënserkloosters stonden namelijk nogal bekend om hun gastvrijheid). De abdis werd als Vrouwe betiteld, in tegenstelling tot de andere kloosterlingen, die Jonkvrouwe of Juffrouw genoemd werden.
De tijdelijke belangen werden behartigd door de "Cellaria" en de "Boursaria", waarvan de eerste steeds de nodige inkopen voor het klooster moest doen en het toezicht had op de lekezusters, terwijl de tweede de kloostergelden onder haar beheer had. De geestelijke leiding van de jonge novicen was het werk van de novicenmeesteresse, die een kloosterlinge moest zijn.
De zielzorg werd uitgeoefend door twee paters Cisterciënsers, die kapelanen werden genoemd.
Behalve de eigenlijke nonnen of koorzusters waren in de Cisterciënser vrouwenkloosters vroeger ook werkzusters, de zogenaamde lekenzusters of converseh. Zij woonden geheel afgescheiden van de nonnen, in eigen gebouwen. Vanaf het midden van de vijftiende eeuw werden deze conversen overal door wereldlijke dienstboden vervangen. Een geliefde bezigheid van zusters in vrouwenkloosters was het opvoeden van jonge meisjes. OOk aan deze abdij was reeds voor het einde van de 15de eeuw een kostschool voor adellijke meisjes verbonden. de "Jonge Maagdekens" werden reeds aangenomen op een leeftijd van twee tot zeven jaar; op acht à vijftienjarige leeftijd werden zij novice en wanneer zij zestien à eenentwintig jaar of ouder waren konden zij in het klooster worden opgenomen als zij daartoe de roeping voelden.

De opvoeding en het onderricht van deze kwekelingen waren vermoedelijk gericht op de vorming niet alleen van toekomstige jonkvrouwelijke religieuzen, maar ook van toekomstige wereldlijke adelvrouwen.
Over de grootte van de bevolking van de abdij in de oudste tijden is niets bekend. In 1496 werd de abdij bewoond door 56 personen (dienstboden etc. inbegrepen) in 1571 waren er nog maar 20 bewoners, in 1603 nog 8 en in 1650, 10.

Enkele abdissen van Binderen zijn:

A (leydis) ?	1249
Heylwygis	1329
Catharina van Mierlo	1389
Hillegund van Erp	1420
Elisabeth van der AA	1425
Hillegundis van Dinther	1444-1448
Hadewych van Eyck	1481-1490
Philippe die Buc	1491-1493
Hadewich van Eyck	1493
Elisabeth van Doerne	1495-1529
Agnes van Ameroy	1530-1534
Magdalena Muysen	(vermoedelijk)
Cathelijn Bruffaetrs	1553-1571
Magdalena Fuert	1571-1585
Josine van Malsen	1585-1603
Marie van Mersen	1603
Margriet van Kessel	1614- ca 1630
Johanna van Eyll	1633- 1651
Sophia van Broeckhuysen	(postulaat abdis) 1677-1684
Anna van Eyck	1694-1696
Eva Bernarda Monicx,	die vermeldt wordt als de laatste abdis op 1 juli 1701, toen zij in Venray stierf.

Taken van de abdijzusters:

Al naargelang de lichamelijke krachten, hield men zich bezig met werk dat men graag deed. Behalve in de opvoeding van de vrouwelijke jeugd, bestond de voornaamste taak van de abdijzusters in koorgebed (waaraan de meeste aandacht, ijver en tijd werd besteed) en

handenarbeid. Tot dit laatste behoorde o.a. het overschrijven en tekenen van gebedenboeken en andere werken, zoals het vervaardigen en borduren van misgewaden, die zij voor eigen gebruik nodig hadden. De ruwere arbeid zullen zij wel overgelaten hebben aan lekenzusters en aan wereldlijke personen (aan tal van knechten en meiden) die in een der abdijgebouwen woonden.
Het is algemeen bekend dat er een grote beschavingsarbeid is uitgegaan van de cisterciënserabdijen. Deze kloosterlingen maakten zich onder meer verdienstelijk met het ontginnen van uitgestrekte landerijen. Rondom hun abdijen werden hoeven gebouwd, waarop de abdijbewoners geen lijfeigenen plaatsten, maar laten (vrije pachters), die de grond zelfstandig bewerkten en die een jaarlijkse pacht of huur aan de abdijen moesten betalen.
Wat deze laten uit de opbrengst van hun pachthoeven niet voor eigen gebruik nodig hadden, verkochten zij, en zo ontstonden marktplaatsen. De Cisterciënsers vonden navolgers inde eigenaars van naburige heerlijkheden en in andere grootgrondbezitters, zodat hun abdijen middelpunt werden van welvaart en verkeer en zelfs verschillende steden aan de Cisterciënsers hun opkomst en bloei te danken hebben.
Ditzelfde is ook het geval met de abdij van Binderen met betrekking tot Helmond. Helmond kreeg eerst na de stichting van de abdij van Binderen marktrecht, stadsrecht en verschillende andere rechten, welke wijzen op een periode van welvaart en bloei. (De hoeven van de abdij van Binderen behoorden dan ook tot de oudsten der ons bekende pachthoeven van Helmond. In hun ambachtsgilden golden de laten van deze hoeven tot de aanzienlijkste leden en de reden hiervan was dat zij er economisch beter aan toe waren dan hun medeleden).
Hoewel de abdij door zijn grootgrondbezit een bron van welvaart voor de omgeving betekende, begonnen de omwonende grootgrondbezitters later de abdij min of meer te zien als een belemmering voor hun vooruitgang omdat

de abdij verschillende belastingen niet in geld of goederen, maar in gebed moest betalen (de abdij behoorde n.l. tot het eerste lid van de drie standen van Brabant). Bovendien bestond het gevaar dat de tijdelijke welvaart verslapping van de kloostertucht tot gevolg zou hebben. (Dit was inderdaad het geval, maar in de abdij van Binderen is te kloostertucht toch beter bewaard gebleven dan in verschillende andere vrouwenkloosters).

De gebouwen:

Elke zuster had niet alleen haar eigen inkomen maar zij woonden ook afzonderlijk. Rond 1645 zou dat nog gebleken zijn uit de ruïnes van verscheidene huizen, waarvan er nog enige stonden en die in de oorlogen tegen de Geldersen, in de eerste helft van de 15de eeuw, evenals de kerk geheel afgebrand of verwoest waren. Sedert die tijd hebben de jonkvrouwen samen gewoond en samen hun maal tijden gebruikt.
Ook waren er nog aparte gebouwen voor het personeel van de abdij. Dan had men nog gebouwen die vermoedelijk dienden als verblijf voor vreemdelingen en gasten en bewoond werden door een wereldlijke burger, een zogenaamde "gastwerder", die de gasten ontvangen en verzorgen moest.
Over de geschiedenis van de abdij in de eerste eeuwen is zeer weinig bekend. De archieven van de abdij, met o.a. de eigendomsbewijzen van verschillende goederen, huurcontracten van verschillende pachters en registers van inkomsten en uitgaven, zijn verloren gegaan of althans niet meer te vinden. Mogelijk is het grootste deel vernietigd, door de branden en plunderingen die er vooral in de 16de en 17de eeuw hebben plaats gevonden.
In 1518 was het de abdij gelukt door betaling van een grote som geld een brandschatting af te kopen, maar toch leed het klooster nog voor meer dan 5000 gulden schade.
In 1543 werd het klooster door de Geldersen onder leiding van Maarten van Rossum aangevallen, in brand gestoken en voor het grootste gedeelte verwoest.
In 1566 (beeldenstorm) werd Binderen overvallen door de

Geuzen. De heiligenbeelden werden vernield en de hosties werden weggegooid.
Veel van wat bij de beeldenstorm nog gespaard bleef, werd vernieldin 1571, door een bende Staatse huurtroepen (voornamelijk Engelsen en Schotten), die de slaapplaatsen en de abdijkerk plunderden. Ook gingen toen veel kostbare schatten verloren, zoals doeken die eeuwenlang op het klooster vereerd zijn geweest.
Een totale ondergang bedreigde de abdij op 4 juli 1587, toen een bende soldaten onder graaf Philips van Hohenlohe die de stad en de parochiekerk en ook andere kerken in de omtrek in brand had gestoken, ook de abdijgebouwen totaal verwoestte, zodat de zusters genoodzaakt waren naar elders te vluchten. Bij deze gelegenheid ging ook het archief verloren. In 1597 was het klooster weer opgebouwd en trokken de zusters er weer in, maar in 1632 waren nog de overblijfselen van de brand te zien. Gedurende de 80-jarige oorlog)1568-1648) ondervond de abdij veel overlast van soldaten die bij voorkeur hun kwartieren binnen haar muren opsloegen. Er werd zelfs vaak geloot wie naar Binderen zou mogen trekken en wie op de markt moest blijven.
Na het sluiten van de Vrede van Munster in juli 1648 (waarbij alles gezuiverd moest worden van Paapse elementen) zou weldra de doodsklok over de abdij geluid worden. Volgens een van de bepalingen van het verdrag moesten mannenkloosters terstond ontruimd worden en werden de vrouwenkloosters voorbestemd om uit te sterven. (Ze mochten dus geen novicen meer aannemen) Het klooster van Binderen en dat van Hooidonk onder Nuenen, de twee rijksten van de hele streek moesten echter meteen ontruimd worden.
Beide kloosters werden door het Land aangeslagen en de zusters werden verdreven onder toekenning van een jaarlijks pensioen zolang zij leefden.
(In 1650 bedroeg dit waarschijnlijk 550 gulden voor de oudere zusters en 400 gulden voor de jongere zusters).
Waar de zusters gebleven zijn is niet bekend (ze zijn waarschijnlijk verspreid over de Peel), maar wel hebben

N

er nog enkele in het Franciscanessenklooster te Venray gewoond. Abdis van het klooster was in die dagen Vrouwe Johanna van Eyll.
Meteen na het vertrek van de zusters man de rentmeester der Staten (Johannes Pieterson), die was aangesteld om de in beslag genomen geestelijke goederen van Brabant te beheren, zijn intrek in de verlaten kloostergebouwen.
Bij besluit van 11 januari 1658 werden deze goederen met omliggende boerderijen publiek verkocht. Omdat geen katholiek er aan zou denken hier ook maar iets van te kopen was het aantal gegadigden gering. De totale opbrengst van deze gronden bedroeg 44.000 gulden.
Kopers waren voor de ene helft Johan Gans, Heer van Bommenede, en voor de andere helft Pieter en Arnold Lus.
Van 1672 -1674 werd het klooster nog bewoond door Eva Bernarda Monicx.
Na de dood van Johan Gans, die inmiddels eigenaar van de hele bezitting geworden was, kwam het goed in 1674 aan zijn zoon, Cornelis Gans (ridder baronet, heer van Nuland, Bommenede en Blois, president-schepen van Den Bosch en ontvanger der gemene middelen). Na hem behoorden de goederen toe aan zijn tweede vrouw Anna Maria Tromp (dochter van admiraal Maarten Tromp). Binderen werd als hun buitengoed gebruikt en was in een welgemeubeld en fraai herenhuis herschapen.
Toen de erfgenamen van Maria Tromp haar nalatenschap verdeelden, werd Binderen toegewezen aan generaal majoor Frederik Thomas Yvoy. Na diens dood werden de goederen ten behoeve van zijn onmondige kinderen verkocht aan Arnoud van der Moelen en zijn vrouw Aafje van der Zaan, die het huis enkele jaren bewoond hebben.
In het midden van de 18de eeuw werden de kloostergoederen weer verkocht en kwamen in handen van Diederik Huygens, oud-schepen van Den Bosch. Hij brak omstreeks 1776 het abdij of herenhuis van Binderen af, verkocht de vrijgekomen materialen en liet, om zijn vele schulden te betalen, een groot deel van de bomen en struiken omhakken.

Op 11 december 1792 werden de voormalige kloostergoederen van Binderen wegens achterstallige belastingschulden door het Land verkocht. Zij stonden toen op naam van Goord van Glabbeek. Het hele komplex werd gekocht door baron Johan Carel Gideon van der Brugghen, heer van Stiphout en Croy, voor de som van 4392 gulden.
Van der Brugghen was (evenals Carel Wesselman) een groot bevorderaar van de landbouw en veeteelt, waarmee hij hoopte de ellendige toestanden in deze streken, na de jaren van de Franse revolutie, weer te boven te komen. Van der Brugghen legde zich bijzonder toe op de verbetering van het schapenras. Omstreeks 1830 bestond zijn kudde uit 250 stuks. Waar deze beesten werden ondergebracht is niet bekend, maar het is zeer waarschijnlijk, dat althans een gedeelte daarvan op Binderen gestald werd. We kunnen dan ook aannemen, dat in het eerste kwart van de 19de eeuw de schaapstal nabij de boerderij gebouwd werd.
Van het abdijhuis bestond al niets meer, behalve een stenen paal met hardsteen bedekt, aan de ingang van het terrein en de laat-middeleeuwse poort uit 1474, die de abdijbezitting eenmaal afsloot. Deze poort staat nu in Lieshout. Na de dood van de jonker kwam zijn hele bezitting aan zijn enige dochter jonkvrouw Joanna Carolina Constantia Wilhelmina van der Brugghen, meer bekend als de 'freule van Croy! Zij bleef ongehuwd en werd op hoge leeftijd Rooms Katholiek. Kort daarop overleed zij en vermaakte al haar goederen, dus ook de bezittingen van Binderen, aan de Algemene Armen van de gemeente Stiphout.
Op 4 november 1889 werd de hoeve door notaris van Kemenade te Gemert te huur aangeboden. De gehele hoeve had toen een grote van ca. 30 ha. Het goed werd gehuurd door de landbouwer J. Kuipers, die het jarenlang bebouwde.
In 1921 brandde de boerderij af, maar de schaapsstal bleef gespaard. Na de brand werd de toenmalige bezitting van Binderen aangekocht door de toenmalige huurder (J. Kuipers).

In 1931 werd de wens uitgesproken in Binderen opnieuw een kleine kapel en een klooster te bouwen, zodat Maria er weer kon worden vereerd. De oude schaapsstal werd tot kapel verbouwd en op 11 oktober 1941 werd de kapel ingewijd door deken van der Hagen. Op 12 oktober werd een Mariabeeld, gemaakt door de beeldhouwer Charles Vos, die geïnspireerd werd door het oude zegel van de abdij, vanuit de St. Leonarduskerk naar de kapel van Binderen overgebracht.
In 1945 namen in een middenstandshuis in de nabijheid 10 zusters Dominicatessen van Bethanië (Venlo) hun intrek, verzorgden de kapel en wijdden zich aan de godsdienstige verheffing van werkende meisjes en vrouwen in Helmond.

Helmond en het oude Binderen:

Van betrekkingen tussen bewoners van Helmond en Binderen is zo goed als niets opgeschreven. Wel is gebleken dat de verhouding tussen stad en klooster niet erg vriendelijk was. In 1496 b.v. werd het klooster aangeslagen door de belastingen omdat het een deel van Helmond zou zijn. De abdis beweerde echter dat het klooster tot het eerste lid van de Staten van Brabant behoorde en dus van die belastingen was vrijgesteld. Dit leidde herhaaldelijk tot konflikten tussen stad en abdij, zoals b.v. in 1617 toen een paar koeien van de pachters van de abdij, die hun belasting niet wilden betalen, in beslag werden genomen. Dit leidde ook tot een procedure van 1607-1612 voor de Raad van Brabant, waarbij de zusters vrijstelling van betaling van belasting werd verleend. In 1633, toen Binderen een deel van de oorlogsschatting moest betalen, beriep de abdis zich op haar vroegere rechten, en zei dat Binderen niet onder het gebied van Helmond hoorde. Helmond haalde echter oude oorkonden voor de dag, waarin verklaard werd dat Binderen steeds onder Helmond gehoord heeft.
Dat Binderen ook in parochieverband met Helmond was verbonden bleek o.a. uit het feit dat de dienstboden van

het klooster in de parochiekerk van Helmond hun Pasen hielden. Hieruit blijkt dat de verhouding tussen stad en klooster niet erg bijzonder was en dit zou in de volgende 20 jaren, dat de zusters nog op Binderen verbleven, er niet beter op worden.
Wel is het zo, dat Helmond o.a. het marktrecht en stadsrecht aan Binderen te danken heeft (zie taken der abdijzusters) en ook werd door de zusters van Binderen goed voor de armen van Helmond en omstreken gezorgd, zodat tijdens het bestaan van Binderen Helmond een zekere mate van welvaart moet hebben gekend.

De poort van Binderen in Lieshout (Ribbiuspoort):

De poort zou in 1795 overgebracht zijn naar Lieshout als gevolg van een kaartspel tussen baron van der Brugghen en Johan Ribbius. Bij het schuilen tijdens een onweersbui verloor van der Brugghen keer op keer en zette tenslotte zijn landgoed Binderen in. Ook dat verloor hij maar Ribbius vond dat al te erg en wilde alleen de poort hebben ter herinnering Deze werd toen overgeplaatst naar Lieshout.
Later bleek dat Ribbius vals gespeelt had en Lieshout dus ten onrechte in het bezit is van de poort (Dit vals spelen verklaart waarschijnlijk ook waarom Ribbius niet het hele landgoed heeft willen hebben).
Lieshout zou echter bereid zijn de poort eerlijk terug te geven.

Grafsteen:

In 1648 was Johanna van Eyll abdis van het klooster. Bij de dood van haar zuster, Levina van Eyll, die priorin geweest was van dezelfde klooster, werd een grote grafsteen vervaardigd, die het graf van deze zusters zou bedekken, maar die blijkbaar bestemd was om ook eenmaal de laatste rustplaats van de abdis te sieren. Op de fraaie, met renaissancemotieven versierde steen, die nog voor een deel bewaard gebleven is, ziet men de beeltenissen en basreliëf uitgehouwen, van de abdis,

kenbaar aan de staf die zij draagt, en van haar vroeger gestorven zuster, terwijl aan de bovenzijde in het midden hun wapen (een Franse lelie), en in de rechterbovenhoek het gelijkluidende wapen van hun vader is uitgehouwen.
Door de ongelukkige gebeurtenissen die er volgden, heeft de steen nooit aan zijn bestemming kunnen beantwoorden.
Hij heeft nog eeuwenlang op de terreinen van Binderen gelegen, totdat de heer van Croy hem naar zijn kasteel overbracht.
Notaris August Sassen, de vroegere gemeente-archivaris, kreeg hem later in zijn bezit en bracht hem over naar de tuin achter zijn nieuwe woning op de Steenweg.
Een latere bewoner schonk hem aan het gemeentemuseum, dat hem op het binnenplein van het Kasteel-raadhuis plaatste.
Tegenwoordig staat de steen achter in de kapel van Binderen.

Ekonomie van de Cisterciënsers:

Cisterciënsers zijn kloosterlingen van de orde van Citeaux.
Ze streefden ernaar St. Benedictus' regel (vrede met God en de mensen-handenarbeid afwisselen met gebed en studie) in zijn geheel naar de geest te onderhouden.
Ze putten hun innerlijke kracht in de spiritualiteit van St. Bernardus en worden daarom ook wel Bernardinessen genoemd.
Hun ekonomische onafhankelijkheid werd gegarandeerd door ontginning van woeste gronden, rooien van bossen, drooggleggen van moerassen, indijken van polders; op uitgestrekt gebied werden zgn. "grangiae" of "uithoven" gebouwd: doordewekse verblijven voor conversi, die soms kernen van latere dorpen en steden werden.
Door de arbeid van de Cisterciënsers, goed georganiseerd onder de centrale leiding van een monnik (de cellarius of ekonoom), werden de landbouw, wijnbouw, paarden, schapen en bijenteelt en de visserij bevorderd.

Literatuuropgave:

1. Oorsprong van de devotie tot O.L.Vrouw van Binderen en beknopte geschiedenis van de abdij van Binderen onder Helmond (1944)
Door: Jac. J.M. Heeren.

2. Nog iets uit de geschiedenis van Helmond en omgeving
Blz. 7-12 en 52-54
Door Jac. J.M. Heeren.

3. Helmond in het verleden.
Blz. 63-67
Door: A.M. Frenken.

4. Gemeentearchief van Helmond.

5. Dit verhaal werd geschreven door Gertruud v.d.Eijnden.